
ANNALIS
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN – POLONIA

VOL. XLVII, 3

SECTIO H

2013

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katedra Bankowości

TERESA HANNA BEDNARCZYK

Identyfikacja ubezpieczycieli ważnych systemowo

The identification of systemically important insurers

Słowa kluczowe: ryzyko systemowe, instytucje finansowe ważne systemowo, ubezpieczyciele ważni systemowo

Key words: systemic risk, Systemically Important Financial Institutions, Systemically Important Insurance

Wstęp

Globalny kryzys finansowy zwrócił szczególną uwagę zarówno teoretyków, jak i praktyków na zagadnienie ryzyka systemowego w sektorze finansowym i jego makroekonomiczne konsekwencje. Najważniejsze kwestie do rozwiązania w najbliższej przyszłości dotyczą tego, jak poprawić bezpieczeństwo systemu finansowego, jak skutecznie zapobiegać ponownym wstrząsom destabilizującym system finansowy i zaburzeniom w sferze realnej gospodarki oraz jak ograniczyć koszty gospodarcze i społeczne tych zaburzeń.

W kontekście stabilności finansowej i ryzyka systemowego najbardziej skupiano się na sektorze bankowym, ponieważ to on stwarzał bezpośrednie problemy w systemie finansowym. Banki jako pierwsze zostały zaliczone do struktur finansowych zwanych *Global Systemically Important Financial Institutions* – (G-SIFIs), których kłopoty finansowe i upadłość mają poważne negatywne konsekwencje w skali międzynarodowej. Aby zwiększyć zdolność tych podmiotów do samodzielnego absorbowania strat, zostały one poddane specjalnemu reżimowi nadzorcemu, nałożono też na nie bardziej restrykcyjne wymogi kapitałowe.

Za systemowo ważne instytucje finansowe uznano także ubezpieczycieli, z uwagi na ich powiązania z innymi elementami systemu finansowego. W tym kontekście warto postawić pytanie o to, na podstawie jakich kryteriów należy przyznawać status systemowo ważnej instytucji ubezpieczeniowej w skali globalnej (*Global – Systemically Important Insurance* G-SII) oraz czy można wykorzystać w tym celu metodykę opracowaną do identyfikacji banków o znaczeniu systemowym.

Odpowiedź na to pytanie jest niezwykle ważna, ponieważ uznanie konkretnego ubezpieczyciela za instytucję ważną systemowo w skali globalnej wiąże się z określonymi konsekwencjami. Z jednej strony ma podnieść stabilność całego systemu finansowego, z drugiej zaś musi spowodować podwyższenie kosztów wynikających z zaostrzonego nadzoru oraz zwiększonych wymagań kapitałowych. Koszty te zmniejszą zwrot z kapitału dla akcjonariuszy lub zostaną przerzucone na ubezpieczonych i mogą stać się jednym z czynników ograniczających wzrost w sektorze ubezpieczeniowym. Dlatego też wyznaczenie ubezpieczycieli o statusie G-SIIs wymaga czasu, wyjątkowej staranności i rozważań.

Międzynarodowe Stowarzyszenie Nadzorów Ubezpieczeń (IAIS) zaproponowało własną metodykę identyfikacji ubezpieczycieli ważnych systemowo, która jest podobna do podejścia opracowanego dla banków, ale uwzględnia istotne różnice w charakterze działalności bankowej i ubezpieczeniowej. Głównym celem opracowania stała się charakterystyka tej właśnie metody oraz włączenie się do dyskusji nad kryteriami oceny ryzyka systemowego w sektorze ubezpieczeniowym. Opracowanie wymagało studiów nad literaturą oraz dokumentami źródłowymi w postaci raportów i opracowań instytucji międzynarodowych.

1. Ryzyko systemowe w sektorze ubezpieczeniowym

Przed wybuchem globalnego kryzysu finansowego nie rozważano szerzej problemu ryzyka systemowego w ubezpieczeniach. Dopiero wydarzenia związane z jego eskalacją w Europie i na świecie sprowokowały szerszą dyskusję nad tym zagadnieniem. W publikacjach, głównie angielskojęzycznych, podjęto rozważania nad tym, czy branża ubezpieczeniowa jest tylko beneficjentem ryzyka systemowego, czy również je kreuje [Radice, 2010]. W literaturze przedmiotu brakuje też jednomyślności, czy ubezpieczycieli należy traktować jako instytucje ważne systemowo, czy raczej systemowo nieistotne – i wciąż toczy się debata na ten temat.

Z jednej strony uważa się, że tradycyjna działalność ubezpieczeniowa jest mało ryzykowna z punktu widzenia stabilności całego systemu finansowego i sfery realnej gospodarki [Systemic..., 2010; Insurance..., 2011]. W kontekście kanałów rozprzestrzeniania się zaburzeń, ubezpieczyciele, podobnie jak fundusze emerytalne, zostali zaliczeni do kategorii dużych i złożonych instytucji finansowych, ale nieistotnych systemowo, ponieważ – co do zasady – nie są podmiotami wysoko lewarowanymi [Brunnermeier i inni 2009, s. 24]. Oczywiście zakłócenia w działalności ubezpie-

czycieli z powodu zaburzeń wewnętrznych lub zewnętrznych bądź ich upadłość niosą negatywne konsekwencje ekonomiczne dla gospodarki, ale bardziej w ujęciu krajowym lub regionalnym niż globalnym (systemowym).

Z drugiej jednak strony twierdzi się, że z uwagi na złożoną strukturę rynków finansowych „w kryzysie wszystkie instytucje finansowe są systemowo ważne – niezależnie od ich wielkości” [Jurkowska 2011, s. 80]. Powstaje zatem konieczność identyfikacji wszystkich źródeł i procesów ryzyka systemowego, w tym instytucji finansowych, zarówno bankowych, jak i niebankowych. W ustawie Dodd-Franka z 2010 r. za instytucję ważną systemowo, będącą w stanie zachwiać stabilnością systemu finansowego Stanów Zjednoczonych, uznano każdy bank oraz niebankową instytucję finansową, których skonsolidowane aktywa przekraczają wartość 50 mld USD [Dodd-Frank..., 2009–2010]. Z kolei powołana przez G-20 Rada Stabilności Finansowej (FSB) zdefiniowała G-SIFIs jako „instytucje, których kłopoty finansowe lub upadłość, z powodu wielkości, ważności rynkowej lub wzajemnych globalnych powiązań, mogą wywołać poważne reperkusje w światowym systemie finansowym i negatywnie oddziaływać na sferę realną gospodarek w wielu krajach” [Guidance..., 2009, s. 2]. FSB traktuje ubezpieczycieli jako instytucje finansowe ważne systemowo w skali globalnej.

2. Metody identyfikacji instytucji finansowych ważnych systemowo

W ramach globalnej inicjatywy opartej na współpracy międzynarodowej i wymianie informacji między regulatorami rynku finansowego dokonano identyfikacji banków o systemowym znaczeniu na poziomie globalnym (G-SIBs). Pod uwagę wzięto takie czynniki jak wielkość grupy bankowej, powiązania z innymi instytucjami finansowymi, złożoność prowadzonej działalności i posiadanych instrumentów finansowych (w tym pochodnych), zastępowalność oferowanych usług oraz globalny zasięg działalności. Wszystkie kryteria otrzymały jednakowe wagi – po 20% [Global..., 2011]. W listopadzie 2011 r. FSB opublikowała wstępną listę 28 banków spełniających kryteria G-SIB¹. Zgodnie z postanowieniami Bazylei III każdy bank o statusie G-SIB musi utrzymywać podwyższone kapitały własne oraz spełniać określone i bardziej rygorystyczne normy nadzorcze [Raport..., 2012].

W celu identyfikacji ubezpieczycieli o systemowym znaczeniu w skali globalnej (G-SIIs) IAIS zaproponowała własną metodykę, która opiera się na założeniu, że ubezpieczyciele w znacznie mniejszym stopniu niż banki przyczyniają się do kreowania ryzyka systemowego, co wynika zarówno z analizy teoretycznej modeli

¹ Sa to Citigroup, HSBC, Deutsche Bank, JP Morgan Chase, Barclays BNP Paribas, Bank of America, Mitsubishi UFJ FG, Bank of New York Mellon, Morgan Stanley, Credit Suisse, Royal Bank of Scotland, Goldman Sachs, UBS, Bank of China, Santander, BBVA, Société Générale, Group BPCE, Standard Chartered, Group Crédit Agricole, State Street, ING Bank, Sumitomo Mitsui FG, Mizuho FG, Unicredit Group, Nordea, Wells Fargo.

biznesowych ubezpieczycieli i banków, jak i z analiz empirycznych². W metodologii IAIS oddzielnie analizuje się i ocenia tradycyjną działalność ubezpieczeniową oraz działalność quasi-bankową, wykonywaną w ramach grup i konglomeratów finansowych. W kontekście kreowania ryzyka systemowego IAIS zidentyfikowało trzy główne obszary działalności ubezpieczycieli: działalność tradycyjną, nietradycyjną oraz nieubezpieczeniową (por. tabela 1).

Tabela 1. Obszary działalności ubezpieczycieli w ramach grup ubezpieczeniowych i konglomeratów finansowych

	Działalność tradycyjna (<i>Traditional</i>)		Działalność pośrednia (<i>Semi-traditional</i>)	Działalność nietradycyjna (<i>Non-traditional</i>)
Ubezpieczenia (<i>Insurance</i>)	Przejmowanie ryzyka ubezpieczeniowego (<i>Under-writing</i>)	Działalność ubezpieczeniowa i reasekuracyjna – klasyczne ubezpieczenia życiowe i majątkowe (<i>Most life and non-life (re)insurance business lines</i>)	a) Ubezpieczenia na życie, w tym zmienne renty życiowe z gwarancjami (<i>life insurance and variable annuities with additional guarantees</i>) b) Ubezpieczenia kredytów hipotecznych (<i>Mortgage guarantee insurance</i>) c) Ubezpieczenia kredytów handlowych (<i>Trade credit insurance</i>)	a) Alternatywny transfer ryzyka (ART), w tym ubezpieczeniowe papiery wartościowe (ILS) (<i>Alternative risk transfer, incl. insurance-linked securities ILS</i>) b) Gwarancje finansowe (<i>Financial guarantee insurance</i>) c) Reasekuracja finansowa (<i>Finite reinsurance</i>)
	Działalność inwestycyjna i finansowa (<i>Investments and funding</i>)	a) Zarządzanie aktywami i pasywami (<i>Proprietary investment function – asset/liability matching (ALM)</i>) b) Operacje zabezpieczające w ramach ALM (<i>Hedging for ALM purposes</i>) c) Finansowanie ze źródeł własnych i obcych, w tym sekurytyzacja (<i>Funding through equity and debt issues; also securitization</i>)	a) Obrót instrumentami pochodnymi w celach spekulacyjnych (<i>Proprietary and derivatives trading non-ALM</i>) b) Zarządzanie aktywami inwestycyjnymi (<i>Property management related to investment portfolio</i>)	a) Hybrydowe portfele inwestycyjne (<i>Purely synthetic investment portfolios</i>) b) Pożyczki sekurytyzowane i operacje repo (<i>Cascades of repos and securities lending</i>) c) Zakres i skala działań wykraczających poza kompetencje ubezpieczeń (<i>Scope and scale of activities beyond insurance remit</i>)

² Analiza empiryczna polegała na ilościowym porównaniu ubezpieczycieli i banków z wykorzystaniem porównywalnych kryteriów [por. Cross..., 2012].

Działalność nieubezpieczeniowa (Non-insurance)	• CDS/CDO (<i>CDS/CDO underwriting</i>) • Obrót papierami wartościowymi (<i>Capital market business</i>) • Działalność bankowa, w tym bankowość inwestycyjna oraz działalność hedgingowa (<i>Banking, incl. investment banking and hedge fund activities</i>) • Zarządzanie aktywami innych firm (<i>Third-party asset management</i>) • Działalność przemysłowa (<i>Industrial activities</i>)

Źródło: *Global Systemically Important Insurers: Proposed Assessment Methodology*, IAIS, May 2012, s. 10.

Oto najważniejsze argumenty przemawiające za takim podziałem. Po pierwsze – ryzyko ubezpieczeniowe jest w dużej mierze niezależne od cyklu gospodarczego, podczas gdy ryzyko bankowe charakteryzuje się wysoką korelacją z cyklem gospodarczym.

Po drugie – ubezpieczyciele realizują tzw. odwrócony cykl produkcyjny, który zapewnia im finansowanie *ex ante* – najpierw przychody ze składek ubezpieczeniowych, a później wypłata odszkodowań. Ubezpieczyciele są zobligowani do tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pod przyszłe wypłaty, których równowartość inwestują stosunkowo bezpiecznie.

Po trzecie – ubezpieczyciele, poprzez właściwe dopasowywanie aktywów i pasywów (*Asset Liability Management*), są mniej niż banki narażeni na ryzyko płynności wynikające z transformacji terminów zapadalności aktywów inwestycyjnych i zobowiązań. Ponadto roszczenia odszkodowawcze mają tendencję do rozkładania się w dłuższym okresie, co również zmniejsza presję na ryzyko utraty płynności.

Po czwarte – ubezpieczyciele relatywnie rzadko zaciągają klasyczny dług, co ma wpływ na niski poziom rzeczywistego lewarowania. W dużo mniejszym stopniu niż banki korzystają z finansowania za pomocą krótkoterminowych papierów dłużnych, co świadczy o tym, że są znacznie mniej niż banki powiązani z systemem finansowym. Ubezpieczyciele wykazują też znacznie niższe niż banki zaangażowanie w instrumenty pochodne. Przeciętny bank w 2010 r. sprzedał zabezpieczenia z tytułu swapów kredytowych o wartości 158 razy większej niż przeciętny ubezpieczyciel. Najniżej znajdujący się w rankingu bank wystawił średnio 12,5 razy więcej CDS-ów niż statystyczny ubezpieczyciel [*Cross...*, 2012].

Po piąte – pod względem kapitałowym ubezpieczyciele są dużo mniejsi niż banki. Aktywa przeciętnego banku są prawie 4 razy większe niż aktywa statystycznego ubezpieczyciela, a aktywa największego ubezpieczyciela globalnego są równe aktywom banku, który zajmuje dopiero 22. pozycję w rankingu największych banków świata [*Cross...*, 2012].

Po szóste – ubezpieczyciele w pewnym stopniu podlegają procesowi kontrolowanej upadłości, gdyż jest możliwość przeniesienia portfela umów ubezpieczeniowych oraz ochrona ubezpieczonych w ramach ubezpieczeniowych funduszy gwarancyjnych. Rynek ubezpieczeniowy wykazuje się wysokim stopniem substytucyjności usług oraz relatywną łatwością wejścia nowych firm ubezpieczeniowych.

Zupełnie inaczej wygląda ryzyko związane z prowadzeniem ubezpieczeń nietradycyjnych i działalności nieubezpieczeniowej (NTNU). Firmy ubezpieczeniowe na świecie, poszukując nowych źródeł zysku, rozszerzają zakres swojej aktywności inwestycyjnej. Angażują się w kredytowanie nieruchomości, udzielanie kredytów dla przedsiębiorstw oraz kredytów na realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych [Dunge, Luciani, Veredas, 2013]. Pożyczają też bankom pieniądze w formie swapów płynnościowych bądź innych transakcji, np. transakcji odkupu papierów wartościowych typu repo, lub pożyczają papiery wartościowe (*securities lending*). W tych obszarach zachodzą coraz ściślejsze powiązania ubezpieczycieli z rynkiem kapitałowym, który jest przez nich wykorzystywany do transferowania ryzyka ubezpieczeniowego, przy równoczesnej większej aktywności ubezpieczycieli w przejmowaniu ryzyka finansowego (głównie kredytowego) z rynku kapitałowego. Wymienione przykłady nowoczesnych transakcji, odmiennych od tradycyjnych usług ubezpieczeniowych, świadczą o tym, że grupy ubezpieczeniowe działają podobnie jak podmioty z tzw. bankowości cienia (*shadow banking*). Jest to działalność mało przejrzysta, nienadzorowana przez publiczne instytucje nadzorcze, uważa się, że kreuje ona poważne zagrożenia systemowe.

3. Kryteria oceny systemowego znaczenia ubezpieczycieli według IAIS

Opracowana przez IAIS metoda została opublikowana w maju 2012 r. i poddana szerszej dyskusji społecznej. Do analizy wybrano 48 największych grup ubezpieczeniowych działających w 13 krajach. Metoda ma umożliwić kwantyfikację znaczenia systemowego ubezpieczycieli pod względem wpływu, jaki ich kłopoty finansowe lub upadłość mogłyby mieć na globalny system finansowy i całą gospodarkę, a nie w kategoriach prawdopodobieństwa „awarii” samych ubezpieczycieli.

Metoda IAIS jest zasadniczo podobna do tej opracowanej przez Komitet Bazylejski. Uwzględnia jednak kilka różnic, które odzwierciedlają odrębny charakter działalności ubezpieczeniowej, co znalazło wyraz zarówno w doborze wskaźników, jak i ich wag. Wskaźniki oceny w metodzie IAIS zgrupowano w pięciu kategoriach: wielkość ubezpieczyciela, jego globalna aktywność, powiązania wewnątrzsystemowe, zakres działalności nietradycyjnej i nieubezpieczeniowej oraz zastępowalność świadczonych usług (por. tabela 2). Złożoność prowadzonej działalności w podejściu Komitetu Bazylejskiego jest osobnym kryterium. W metodzie IAIS zostało ono włączone do kategorii „powiązania z instytucjami finansowymi”.

Przyjęte kryteria, a w ich ramach wskaźniki szczegółowe (łącznie 18) mają stanowić pierwszą wskazówkę oceny bezwzględnego znaczenia systemowego danego ubezpieczyciela. Oprócz tego przewidziano dodatkowe wskaźniki: wysokość obrotu instrumentami pochodnymi niezwiązanego z operacjami zabezpieczającymi oraz płynność zobowiązań ubezpieczeniowych – aby ustalić, które z tych grup zobowiązań

są wymagalne na żądanie lub w krótkim okresie. Wskaźniki te powinny dostarczyć użytecznych informacji o zakresie działalności spekulacyjnej ubezpieczyciela.

Tabela 2. Kryteria oraz wskaźniki szczegółowe oceny znaczenia systemowego ubezpieczycieli

Kategoria	Wagi (w %)	Wskaźniki szczegółowe	Wskaźnik wazenia (w %)
Wielkość ubezpieczyciela (<i>Size</i>)	5–10	Aktywa ogółem (<i>Total assets</i>) Przychody ogółem (<i>Total revenues</i>)	2,5–5 2,5–5
Globalna aktywność (<i>Global activity</i>)	5–10	Przychody uzyskane poza granicami kraju (<i>Revenues derived outside of home country</i>) Liczba krajów (<i>Number of Countries</i>)	2,5–5 2,5–5
Wzajemne powiązania z innymi instytucjami finansowymi (<i>Interconnectedness</i>)	30–40	Aktywa finansowe (<i>Intra-financial assets</i>) Zobowiązania finansowe (<i>Intra-financial Liabilities</i>) Reasekuracja Instrumenty pochodne Duża ekspozycja na ryzyko (<i>Large exposures</i>) Obroty (<i>Turnover</i>) Poziom płynności trzeciego stopnia (<i>Level 3 assets</i>)	4,3–5,7 4,3–5,7 4,3–5,7 4,3–5,7 4,3–5,7 4,3–5,7
Zakres działalności nietradycyjnej i nieubezpieczeniowej (<i>Non-traditional insurance and non-insurance activities</i>)	40–50	Przychody i zobowiązania z działalności nieubezpieczeniowej (<i>Non-policy holder liabilities and non-insurance revenues</i>) Obrót instrumentami pochodnymi (<i>Derivatives Trading</i>) Finansowanie krótkoterminowe (<i>Short term funding</i>) Gwarancje finansowe (<i>Financial guarantees</i>) Zmienne renty życiowe (<i>Variable annuities</i>) Zobowiązania wewnątrz grupy (<i>Intra-group commitments</i>)	6,7–8,3 6,7–8,3 6,7–8,3 6,7–8,3 6,7–8,3 6,7–8,3
Zastępowalność (<i>Substitutability</i>)	5–10	Składki z poszczególnych linii biznesowych (<i>Premiums for specific business line</i>)	5–10

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Global Systemically Important Insurers: Proposed Assessment Methodology*, IAIS, May 2012, s. 19.

Porównując metodę IAIS z metodą Komitetu Bazylejskiego dotyczącą banków oraz metodą zaproponowaną przez Radę Nadzoru Stabilności Finansowej (*Financial Stability Oversight Council* – FSOC), należy podkreślić różnice dotyczące zarówno kryteriów, jak i proponowanych wag ryzyka dla poszczególnych kryteriów. IAIS uważa, iż sama wielkość instytucji ubezpieczeniowej nie może być czynnikiem decydującym o zakwalifikowaniu jej jako G-SII. Wielkość ubezpieczyciela wykonującego tradycyjną działalność ubezpieczeniową przemawia na jego korzyść, ponieważ jest ona warunkiem skutecznego łączenia i dywersyfikacji ryzyka. Zgodnie z prawem

wielkich liczb Bernoullego³ korzyści z dywersyfikacji ryzyka są tym wyższe, im większa jest skala tradycyjnej działalności ubezpieczeniowej i możliwość rozprzeszczenie ryzyka w skali globalnej. W związku z tym w metodzie IAIS czynnikowi wielkości ubezpieczyciela przypisuje się wagę tylko od 5% do 10%, podczas gdy największy nacisk kładzie się na udział działalności finansowej w ramach grup ubezpieczeniowych oraz zakres wzajemnych powiązań wewnątrzsystemowych. Są to obszary, które według IAIS stwarzają silne zależności między sektorem ubezpieczeniowym, bankami i rynkami kapitałowymi. Dlatego wskaźnikom w tych kategoriach przypisano wagi największe – od 30% do 50%. W odróżnieniu od podejścia FSOC metoda IAIS uwzględnia kryterium międzynarodowej działalności ubezpieczycieli.

Tabela 3. Podział portfela biznesowego ubezpieczycieli oraz uwzględniane wagi ryzyka

	Tradycyjna (Traditional)	Pośrednia (Semi-traditional)	Nietradycyjna (Non-traditional)
Działalność ubezpieczeniowa oraz inwestycyjna z nią związana (<i>Insurance Underwriting and supporting Investment / treasury functions</i>)	2,5%	12,5%	22,5%
Finansowa działalność nieubezpieczeniowa (<i>Non-insurance financial activities</i>)	100%		
Przemysłowa działalność nieubezpieczeniowa (<i>Non-insurance Industrial activities</i>)	0%		

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Global Systemically Important Insurers...*, s. 27.

W celu potwierdzenia wyników podejścia opartego na wskaźnikach, w metodzie opracowanej przez IAIS przewiduje się wykonanie dodatkowej analizy na podstawie podziału portfela biznesowego ubezpieczycieli (por. tabela 3). Najwyższe oceny przypisuje się nietradycyjnej działalności ubezpieczeniowej oraz działalności finansowej. Wyniki tego procesu są następnie porównywane z wynikami podejścia opartego na wskaźnikach i ustalana jest proponowana lista G-SIIs, którą ostatecznie zatwierdza FSB.

Wstępna lista ubezpieczycieli ważnych systemowo została opublikowana 18 lipca 2013 r. Na podstawie danych finansowych za 2011 r. zidentyfikowano ostatecznie 9 największych grup ubezpieczeniowych o globalnym znaczeniu systemowym, wśród których znalazły się Allianz SE; American International Group, Inc; Assicurazioni Generali SpA; Aviva plc; Axa SA; MetLife, Inc; Ping An Insurance (Group) Company of China, Ltd.; Prudential Financial, Inc; Prudential plc. (*Global...*, 2013). O tym, który podmiot z branży ubezpieczeniowej znalazł się na tej liście, zdecydowały ostatecznie

³ Prawo to mówić, że z prawdopodobieństwem bliskim 1 można się spodziewać, iż przy dostatecznie wielkiej liczbie prób częstość danego zdarzenia losowego będzie się dowolnie mało różniła od jego prawdopodobieństwa.

istotność w jego działalności transakcji odmiennych od usług ubezpieczeniowych, znaczenie ubezpieczyciela dla systemu finansowego oraz jego wielkość. Lista ta będzie aktualizowana co roku w listopadzie, począwszy od roku 2014.

Zakończenie

Doświadczenia obecnego kryzysu finansowego pokazują, że w okresie silnych zaburzeń na rynkach finansowych wpływ upadłości instytucji finansowych o znaczeniu systemowym na stabilność systemu finansowego i całej gospodarki jest niezwykle istotny. Ważne zatem, aby prawidłowo zidentyfikować te instytucje, a następnie podjąć właściwe działania regulacyjne i ograniczyć ryzyko związane z możliwością ich upadku, głównie poprzez zaostrzony nadzór oraz nałożenie obowiązku utrzymywania podwyższonych rozmiarów kapitału własnego.

Na podstawie przeprowadzonych rozważań należy stwierdzić, że tradycyjna działalność ubezpieczeniowa, sama w sobie, stwarza mniejsze zagrożenie dla całego systemu finansowego niż działalność bankowa i nie ma charakteru systemowego. Pomimo że ubezpieczyciele mogą ponieść duże straty wskutek wypłaty szczególnie wysokich odszkodowań, to jednak prawdopodobieństwo, że doświadczą problemów finansowych podobnych do paniki bankowej jest znikome. Dopiero kiedy działalność ubezpieczycieli odbiega od tradycyjnego modelu biznesowego, a zwłaszcza gdy angażują się oni w ubezpieczenia nietradycyjne oraz w działalność quasi-bankową, stają się niebezpieczni systemowo.

Rada Stabilności Finansowej słusznie zajęła się ubezpieczycielami, podejrzewając, że również oni mogą być podmiotami ważnymi dla bezpieczeństwa globalnego systemu finansowego. Dziś, kiedy już znamy listę ubezpieczycieli ważnych systemowo w skali globalnej, najpoważniejszą sprawą w dziedzinie regulacji jest wzmocniony nadzór nad nimi. Uwaga instytucji nadzorczych powinna skupić się przede wszystkim na właściwym wytyczeniu granic między tradycyjną i nietradycyjną działalnością ubezpieczycieli oraz na ocenie ich angażowania się w nieregulowany, pozagiełdowy obrót instrumentami pochodnymi i hybrydowymi, zwłaszcza zabezpieczającymi ryzyko kredytowe. Z punktu widzenia zachowania stabilności finansowej i kreowania ryzyka systemowego sektor ubezpieczeniowy nie powinien nadmiernie angażować się w oferowanie usług finansowych, które nie są bezpośrednio konieczne do efektywnego zarządzania inwestycjami ściśle związanymi z tradycyjną działalnością ubezpieczeniową, co może być jednak sprzeczne z interesami ekonomicznymi samych zainteresowanych.

Bibliografia

1. Brunnermeier M., A. Crocket, Ch. Goodhart, A.D. Persaud, H. Shin, *The Fundamental Principles of Financial Regulation*, Geneva Reports on the World Economy 11, International Center for Monetary and Banking Studies (ICMB), Geneva 2009.
2. *Cross Industry Analysis 28 G-SIBs vs. 28 Insurers Comparison of Systemic Risk Indicators*, 11 December 2012.
3. *Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act*, 111-th Congress (2009–2010), H.R.4173.ENR.
4. Dunge M., M. Luciani, D. Veredas, *Googlowanie ubezpieczycieli o znaczeniu systemowym*, <http://www.obserwatorfinansowy.pl> (5.10.2013).
5. *Global Systemically Important Banks: Assessment Methodology and the Additional Loss Absorbency Requirement*, BCBS, November 2011.
6. *Global systemically important insurers (G-SIIs) and the policy measures that will apply to them*, Financial Stability Board, 18 July 2013.
7. *Global Systemically Important Insurers: Proposed Assessment Methodology*, IAIS, May 2012.
8. *Guidance to Assess the Systemic Importance of Financial Institutions, Markets, and Instruments: Initial Considerations-Background Paper*, Report to the G-20 Finance Ministers and Central Bank Governors, FSB, 28 October 2009.
9. *Insurance and Financial Stability*, IAIS, November 2011.
10. Jurkowska A., *Instytucje ważne systemowo i ryzyko systemowe. Propozycje nowych rozwiązań regulacyjnych w sektorze finansowym*, „Zeszyty Naukowe PTE” 2011, nr 11.
11. Radice M.P., *Assessing the Potential for Systemic Risks in the Insurance Sector*, “FINMA Working Paper”, June 2010, www.finma.ch.
12. Raport o stabilności systemu finansowego, NBP, grudzień 2012 r.
13. *Systemic Risk in Insurance: an Analysis of Insurance and Financial Stability*, Geneva 2010.

The identification of systemically important insurers

The global financial crisis has forced the need for rapid identification of global systemically important financial institutions (G-SIFIs) and to take the necessary measures to reduce the risk of distress or failure. In these institutions are included the insurers.

This paper describes of the methodology of identification of global systemically important insurers (G-SIIs) developed by the IAIS. The assessment methodology is based broadly on that used to identify globally systemically important banks (G-SIBs) but tailored to the insurance industry. The methodology IAIS to suggest that traditional insurance business does not generates or does not amplifies systemic risk. Accordingly, in determining whether an insurer is a G-SIIs, more emphasis is placed on those insurers who participate in non-traditional and non-insurance activities, such as derivatives trading without hedging purposes.